

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 15. (75.) évf.

11. szám. 2005 november

Ára: 0,70 lej, előfizetőknek: 0,50 lej

Cella és bódé

A Dávid Ferenc-emlékhely újabb viszontagságai

A késő őszi napsütésben Erdély különböző tájairól autóbuszok tartottak Déva vára felé. Vajon milyen kép fogad? – töprenghetnek, akik először jöttek el az emlékzarándoklatra.

Dávid Ferenc egyházalapító püspökünk halálának helyszíne unitárius zarándokhelyé vált az elmúlt években. A várban levő emlékcella igencsak viszontagságos körülmények között élte át az elmúlt évtizedeket. A cella ajtaját többször felfeszítették, a lakatot levágták, a benne elhelyezett márványtáblát összetörték. Az Unitárius Egyház igyekezett mindannyiszor rendbe tenni e fontos és egyedi emlékhelyet.

Az idén megdöbbentő hírek és képek előzték meg a zarándoklatot. Az „általános fejlődés” jegyében tavasszal üzembe helyezték a siklót. Ez természetszerűleg maga után vonta a meredek hegyoldal tetején fekvő dévai vár könnyebb megközelíthetőségét. Déva város önkormányzata a turisták számára szabad prédaként kínálta fel a számunkra romjaiban és elhanyagoltságában is féltett dévai várat. Hallottuk és fényképeken is láttuk, hogy a várfalakon belül italmérésre rendelt fabódét építettek. Régi (?) szekeret is beállítottak a padok mellé, hogy a látvány a tájainkon igencsak elterjedt, neo-sznob igényeknek megfelelően. S hol volt mindközben a helyi önkormányzat? Hol voltak a műemlék- és környezetvédők?

S hol volt az Egyház? – kérdezhetjük.

Műemlékeink fokozott óvása gyakran egyéni érdekeltségek áldozata. A fabódé felállítását épp a dévai önkormányzat engedélyezte Dávid Ferenc emlékcellájától csupán néhány méternyire. Az egyházi főhatóság tiltakozó levelet küldött az illetékesekhez – egyelőre eredménytelenül.

Gyalogosan mentünk fel a várhoz. A helyi tetején, a várfalakon kívül kétnyelvű

(román és angol) sárga táblákat helyeztek el, amelyek figyelmeztetik az arra járókat, hogy műemléket látnak, amelyre fokozottan vigyázni kell. A felvonó épülete mellett rövid történeti áttekintőt olvashatunk, amelyből teljességgel hiányoznak a

magyar vonatkozású adatok. Továbblepve kellemes csalódás ér: kijavították a várfalakon belülré vezető meredek ösvényt, kövekkel kirakták, megszelécsítették, korlátot szereltek mellé.

A várfalakon belül a zarándokok kisebb-nagyobb csoportja előtt feltűnik a bódé. Zárva van ugyan, mert a polgármesteri hivatal a szervezők kérésére a zarándoklat idejére így rendelte el. A várfa-

lakon belüli udvar képe mindenestül megváltozott: a bódé közelében padok, a már említett szekér; a teret újrakövezték.

Dávid Ferenc emlékcellája úgy áll ott, akár a korábbi években. Bár nemegyszer betörték vasrácsajtáját, és meggyalázták az emlékművet, a zarándoklat napjára mindig tisztán, rendbe szedve fogadta a látogatókat. Nemrég a dévai múzeum kertjéből előkerült az Egyház által 1910-ben először elhelyezett márványtábla. Vajon érdemes-e felvinni, és elhelyezni a cellában? Igen, ha biztonságban lenne – válaszolnánk. Ám ez az egyre élénkülő

és átgondolatlanul bátorított vár-turizmus miatt ma még igen bizonytalan.

Ki vitatná: egyetlen unitárius zarándokhelyünk megőrzésére ezután még inkább oda kell figyelni! Az emlékhely vigyázása – a műemlékvédők ajánlásával összhangban – az Egyház és a dévai önkormányzat közös feladata.

Sándor Krisztina

Dávid Ferencre emlékezve

Mindeneknek Atyja, egy, örök, igaz Isten!

Az emlékezés perceiben is az első érzés és gondolat, amely megfogalmazódik bennünk, és ajkunkra kívánczik, téged keres, Atyánkat, Istenünket.

Téged dicsőítünk és magasztalunk az ünnepnek felemelő és megszentelő pillanataiban is, hiszen te vagy a világ életet adó és éltető lelke. Veled és általad széplünk meg a gondoktól terhes hétköznapjaink, és általad válnak örömtelivé és erőadóvá ünnepnapjaink.

Olyan jó tudni, hogy ma is jelen vagy ünneplésünkben a te mindeneket megtisztító és átformáló lelkeddel.

Te vagy a múlt időben az Örökkévaló, s mi földi halandók, de halhatatlan lelkű gyermekeid ma is téged keresünk a rohanó és zajló időben, hogy megérezzük a múlt időben az örökkévalót és időtlent. Olyan jól esik megállni a rohanó, siető időben és visszatekinteni a múltba, hogy annak fényénél magunkra találjunk, magunkra leljünk. Sőt ez áldott ünnepi alkalmat nemcsak időszerű, hanem egyenesen szükségszerű megállni és visszatekinteni a múltba, hogy annak értékei által gazdagodjék a mi életünk, és erősödjék, mélyüljön a sokszor külsőségekben kimerült, hagyományörzés szintjén megrekedt és megcsontosodott, igencsak elsekélyesedett hitéletünk.

Szükségszerű időnként félrelebbenteni a feledés fátylát a múlt egy-egy eseményéről, hogy átjárhassa, átítathassa annak a kornak eszmeisége, vallásos fogékonysága, igazságkereső és megújulási vágya a mi lelkünket is!

Köszönjük, Istenünk, hogy egyházalapító, első püspökünk halálának évfordulójára emlékezhetünk.

Köszönjük, hogy adtad őt nekünk, unitáriusoknak, de nemcsak nekünk, hanem az egész magyarságnak és a világnak. Jóleső érzés tölt el bennünket, ha arra gondolunk, Istenünk, hogy melletted, az egyedüli Isten mellett élete végéig kitartott, és tőled nem tántoríthatta el senki és semmi.

Köszönjük, hogy világosságot gyűjtöttél elméjében, és felismerhette azt az elhomályosított igazságot, hogy „te vagy egyedül Isten, és rajtad kívül nincsen más”. Felismerhette, hogy egy a mi ta-

nító Mesterünk, a názareti próféta, akinek tanítása „út, igazság és élet”, és hogy ő „a világ világossága és az élet sója”, amely megízesíti a sokszor megkeseredett és megízetlenedett életünket, és megóvja a romlástól és a pusztulástól.

Köszönjük, hogy egyházalapító püspökünkhöz hűek maradhattunk évszázadokon át, és add, hogy iránta érzett hűségünk és elkötelezettségünk örökre megmaradhasson.

Köszönjük, hogy megőrizted Unitárius Egyházunkat a viszontagságos és megpróbáló, nehéz időben, s nem hagytad elveszni a történelem süllyesztőjében.

Köszönjük, hogy a megpróbáló időben, amikor kétségek közt gyötrődöttünk, és szinte feladtuk a küzdelmet és a reményt, te erős hitű és kitartó elődöket adtál, akik nem „a meghátrálás emberei voltak, hanem a hité s az életé”.

Köszönjük, hogy ma is élő és szolgáló erdélyi történelmi egyházként emlegethetnek bennünket a 21. század hajnalán, és nem művelődéstörténeti avagy éppenséggel vallástörténeti kuriózumként!

Sokan fölégetik maguk mögött a múltat, pedig a múlt formált bennünket olyanná, amilyenek a jelenben vagyunk. Bennünket pedig nem akármilyen szellemi és hitbeli erő formált, hanem a máig is ható és élő dávidferenci. A korabeli Európában addig nem ismert vallási türelem, lelkiismereti szabadság és szellemi nyitottság alapjait raktuk le a világnak e „talpalatnyi türelemföldjén”, Erdélyben.

„Törpék vagyunk, de óriási eszme vállán állunk! „Egy olyan eszme vállán, amely sokkal előkelőbb és rangosabb helyet biztosít számunkra a vallások világában, mint sokan hinnék és akarnák! Engedjük, hogy ma is ez a szellemi erő és hitbeli fogékonyság ragadjon meg, és röptsen előre, mint valaha!

folytatás a 4. oldalon

Józsa István Lajos

Gondviselő Istenünk, szerető édes jó Atyánk!

Hálát adunk neked gondviselésedért, hogy a veled való találkozásnak egy újabb alkalmát megérhettük. Ez alkalommal kimondottan az örökéletbe vetett hitünket szeretnénk megerősíteni, amihez kérjük a Te segítségedet, mert bevalljuk: egy kicsit félünk a haláltól. Azonban félelmünk oka nemcsak a Te halál utáni gondviselésedbe vetett hitünk gyengesége, és nemcsak a síron túli élet milyenségéről való általános tudatlanságunk, továbbá a Te igazságosságodban sem kételkedünk, ami függvényében veszed magadhoz lelkünket testünk elhagyása után. Mi elsősorban nem benned kételkedünk, hanem többnyire ezt a földi életünket sajnáljuk, amit már úgy megszoktunk. Ettől az élettől nehéz a búcsú, amelyben emberségünket olyan szépen megélhetnénk, de ellenkezőleg: annyiszor megtagadjuk azt, s vele együtt Téged. Kérünk hát: bocsásd meg nekünk vétkeinket, s tudatosítsd bennünk földi életünk egyedi és megismételhetetlen voltát, továbbá azt, hogy ez az életünk összefügg a másikkal, a halált követő új élettel. A tudatosítás mellé adj erős hitet olyan életvitelt folytatnunk, hogy megtorpanásokkal és visszaesésekkel bár, de haladjunk feléd. Segíts felismernünk, hogy a halál nem állapot, amely nemlétként teljes ellentéte lenne az életnek, hanem csak egy múltó pillanat műveként küszöb, egy másik, hozzád közelebbi életformába való átmenet. Add, hogy e felismerés hitté váljon bennünk, s e hittel ne csak mi vigasztalódjunk, hanem másokat is vigasztaljunk, megérett szeretetednek ne csak mi örüljünk, hanem másokkal is megosszuk azt.

Istenünk, a következőkben gondolataink a halál körül fognak keringeni. Azt próbáljuk értelmünkkel hálóba fogni, amit még hitünkkel is nehezen érünk fel. Bocsásd meg, ha netán olyanról próbálunk bizonyosságot tenni, ami a Te dolgod és most még nem a miénk. Mert még csak e földi életünk a miénk és a Te szereteted, amely, hisszük, hogy mindörökké összeköt veled, a halál utáni új életben is. Addig is segíts járni e szeretet útján, hogy közelebb kerüljünk hozzád, egyre közelebb. Ámen.

Szabó László

Az Erdélyi Unitárius Egyház Zsinatának 2005. november 26-i ülésén felszentelendő lelkészek

**Andrási
Benedek**

1977. március 25-én született Székelyudvarhelyen, teológiai tanulmányait 1996–2001 között végezte a PTI Unitárius Karán. Sikeres szakvizsgát tett 2001. július 9–13. között. 2001. szeptember 1-től kinevezést nyert a székelykeresztúri Unitárius Gimnázium vallásánári, valamint az ottani egyházközség gyakorló segédlelkészi állásába. Lelkészképesítő vizsgáját 2003. június 18–19-én tette le. Jelenleg a székelykeresztúri Unitárius Gimnázium igazgatója.

**Bálint
Róbert**

1978. február 23-án született Csíkszeredában. Teológiai tanulmányait 1996–2001 között végezte a PTI Unitárius Karán. Sikeres szakvizsgát tett 2001. július 9–13. között. A petrosényi egyházközség gyakorló segédlelkészi állásába 2001. szeptember 1-től nyert kinevezést. Lelkészképesítő vizsgáját 2003. június 18–19-én tette le. Jelenleg a petrosényi egyházközség lelkésze.

**Bodor
Rozália Piroska**

1979. április 29-én született Mócson, teológiai tanulmányait 1998–2003 között végezte a PTI Unitárius Karán. Sikeres szakvizsgát tett 2003-ban. Gyakorló segédlelkész 2003 szeptemberétől lett Tordatúron. Lelkészképesítő vizsgáját 2005. június 20–21-én tette le. Jelenleg a tordatúri egyházközség segédlelkésze.

**Csáki
Levente**

1978. december 15-én született Székelyudvarhelyen, teológiai tanulmányait 1997–2002 között végezte a PTI Unitárius Karán. Sikeres szakvizsgát tett 2002. július 1–5. között. 2002 szeptemberétől kinevezést nyert a kénosi és lókodi egyházközségek gyakorló segédlelkészi állásába. Lelkészképesítő vizsgáját 2004. június 15–16-án tette le. Jelenleg a kénosi egyházközség lelkésze.

**Demeter
Sándor Loránd**

1978. október 13-án született Székelyudvarhelyen, teológiai tanulmányait 1997–2002 között végezte a PTI Unitárius Karán. Sikeres szakvizsgát tett 2002. július 1–5. között. 2002 szeptemberétől kinevezést nyert a sepsiszentgyörgyi egyházközség gyakorló segédlelkészi állásába. Lelkészképesítő vizsgáját 2004. június 15–16-án tette le. 2004. szeptember 1-től áthelyezést nyert a székelyudvarhelyi belvárosi egyházközség segédlelkészi állásába. 2005. május 1-től kinevezést kapott a székelyderzsi egyházközség lelkészi állásába.

**Fekete
Béla Gyula**

1974. november 2-án született Baróton, teológiai tanulmányait 1994–1999 között végezte a PTI Unitárius Karán. Szakvizsgát 1999. szeptember 20–21-én tett. Gyakorló segédlelkészi kinevezését a bágyoni egyházközségbe kapta 1999. október 1-től. Lelkészképesítő vizsgáját

2002. január 30-án tette le. A 2002–2003-as tanévet Sharpe Ösztöndíjas minőségében a manchesteri Unitarian College-ben és az oxfordi Manchester Harris College-ben töltötte. Jelenleg a bágyoni egyházközség lelkésze.

**Fülöp
Dezső Alpár**

1979. április 21-én született Tordán, teológiai tanulmányait 1997–2002 között végezte a PTI Unitárius Karán. Sikeres szakvizsgát tett 2002. július 1–5. között. 2002 szeptemberétől ádamosi gyakorló segédlelkész. Lelkészképesítő vizsgáját 2004. június 15–16-án tette le. Jelenleg az ádamosi egyházközség lelkésze.

**Jakabházi
Béla Botond**

1979. január 28-án született Segesváron, teológiai tanulmányait 1997–2002 között végezte a PTI Unitárius Karán. Sikeres szakvizsgát tett 2002. július 1–5. között. 2002 szeptemberétől marosvásárhelyi gyakorló segédlelkész. Lelkészképesítő vizsgáját 2004. június 15–16-án tette le. 2004. szeptember 1-től áthelyezést nyert marosvásárhelyi unitárius vallásánári állásba. 2005. szeptember 1-jétől a nyomáti egyházközség lelkésze.

Kádár Attila

1971. március 16-án született Erdőszentgyörgyön, teológiai tanulmányait 1996–2001 között végezte a PTI Unitárius Karán. Sikeres szakvizsgát tett 2001. július 9–13. között. 2001 szeptemberétől kinevezést nyert a homoródmási egyházközség gyakorló segédlelkészi állásába. 2003. június 1-től áthelyezést nyert a kadácsi egyházközségbe. Lelkészképesítő vizsgáját 2004. január 26-án tette le. Jelenleg a kadácsi egyházközség lelkésze.

folytatás a 4. oldalon

Felszentelendő lelkészek

folytatás a 3. oldalról

Koppándi-Benczédi Zoltán Attila

1977. március 25-én született Kolozsváron, teológiai tanulmányait 1996–2001 között végezte a PTI Unitárius Karán. Sikeres szakvizsgát tett 2001. július 9–13. között. 2001 szeptemberétől kinevezést nyert a lupény-vulkáni egyházközség gyakorló segédlelkézi állásába. Lelkészképesítő vizsgáját 2003. szeptember 22–23-án tette le. Jelenleg a lupény-vulkáni egyházközség lelkésze.

Lakatos Csilla Adél

1976. június 1-én született Homoródszentmártonban, teológiai tanulmányait 1998–2003 között végezte a PTI Unitárius Karán. Sikeres szakvizsgát tett 2003-ban. Gyakorló segédlelkézi munkáját kórházlelkézi megbízással kezdte 2003 szeptemberében Kolozsváron. 2004. szeptember 1-jétől áttelepedett Magyarországra, ahol a miskolci szórvány-egyházközség lelkésze. Lelkészképesítő vizsgáját 2005. június 20–21-én tette le.

Orbán Erika

1978. december 18-án született Erdőszentgyörgyön, teológiai tanulmányait 1998–2003 között végezte a PTI Unitárius Karán. Sikeres szakvizsgát tett 2003-ban. Gyakorló segédlelkézi munkáját főként vallásánári megbízással kezdte 2003 szeptemberében Marosvásárhelyen. 2004. szeptember 1-jétől 2005. február 28-ig helyettes kórházlelkész volt Kolozsváron. Ezután 2005. március 1-től a kide-besztercei egyházközség gondozásával bízott meg. Lelkészképesítő vizsgáját 2005. június 20–21-én tette le. 2005. szeptember 1-jétől a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium helyettes vallásánára.

Pálffy Tamás Szabolcs

1979. június 2-án született Székelykeresztúron, teológiai tanulmányait 1997–2002 között végezte a PTI Unitárius Karán. Sikeres szakvizsgát tett 2002 júliusában. Gyakorló segédlelkész 2002 szeptemberétől lett Marosszentgyörgyön. Lelkészképesítő vizsgáját 2005. január 25-én tette le. Jelenleg a marosszentgyörgyi egyházközség lelkésze.

Szabó József Csaba

1976. augusztus 4-én született Feketehalomban, teológiai tanulmányait 1996–2001 között végezte a PTI Unitárius Karán. Sikeres szakvizsgát tett 2001 júliusában. Gyakorló segédlelkész 2001 szeptemberétől lett Alsórákoson. Lelkészképesítő vizsgáját 2005. január 25-én tette le. Jelenleg az alsórákosi egyházközség segédlelkésze.

Szász-Cserey Katalin

1978. szeptember 23-án született Kézdivásárhelyen, teológiai tanulmányait 1997–2002 között végezte a PTI Unitárius Karán. Sikeres szakvizsgát tett 2002 júliusában. Gyakorló segédlelkész 2002 szeptemberétől lett Firtosmartonosban. Lelkészképesítő vizsgáját 2005. január 25-én tette le. Jelenleg a firtosmartonosi egyházközség segédlelkésze.

Ij. Szombattalvi József

1977. április 22-én született Székelyudvarhelyen, teológiai tanulmányait 1996–2001 között végezte a PTI Unitárius Karán. Sikeres szakvizsgát tett 2001. július 9–13. között. 2001 szeptemberétől kinevezést nyert a homoródszentmártoni egyházközség gyakorló segédlelkézi állásába. Lelkészképesítő vizsgáját 2003. szeptember 22–23-án tette le. Jelenleg a homoródszentmártoni egyházközség lelkésze.

Kórházlelkézi szolgálat

működik Székelyudvarhelyen és Sepsiszentgyörgyön is. Hogy beteg hozzátartozóját időben elérjük, kérjük tartózkodási helyét (nevét, a kórterem számát) a következő telefonszámokon bejelenteni:

Török Áron, Sepsiszentgyörgy,
0267-316201,

illetve

Katona Dénes, Székelyudvarhely,
0266-213100.

Felhívjuk kedves Olvasóink és lapterjesztő Munkatársaink figyelmét, hogy az *Unitárius Közlöny* árát 2006 januárjától – kis mértékben ugyan, de – emelnünk kell. A havilap egy példányát januártól 1 (10 000 régi) lejért forgalmazzuk, az előfizetőknek azonban csak 70 baniba (7 000 régi lejbe) kerül.

Félévi előfizetés tehát

4,20 (42 000) lej,

egyévi előfizetés

8,40 (84 000) lej.

Köszönjük Olvasóink hűségét és megértését.

Dávid Ferencre emlékezve

folytatás a 2. oldalról

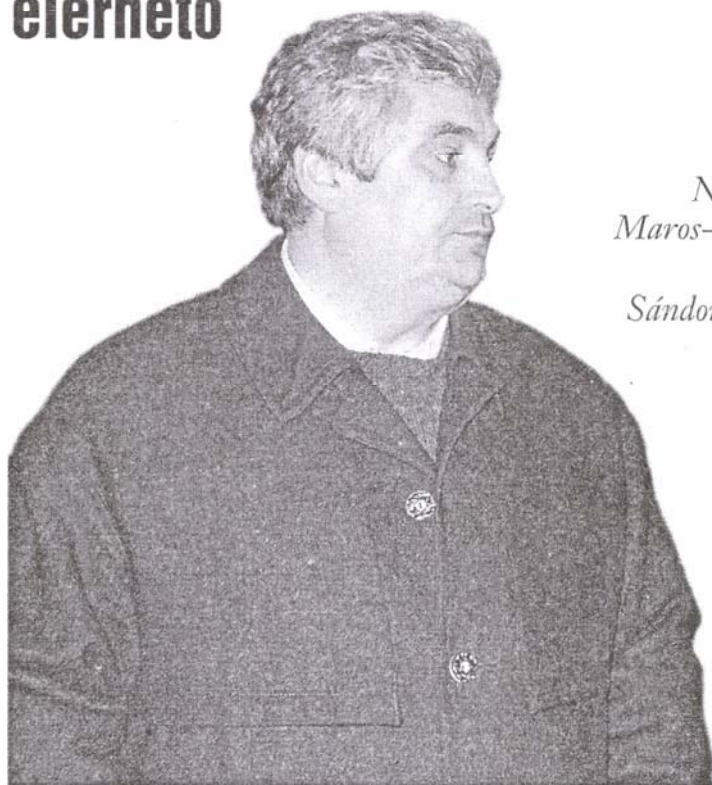
Add, hogy ma is lehessünk a vallási türelem, lelkiismereti szabadság és szellemi nyitottság hirdetői és megélői.

Add, hogy tudjuk megmutatni a világnak ezeket az értékeinket, valamint azt, hogy ezen ismertető jegyeinket nem a mának életviszonyai kényszerítették ki belőlünk, mégcsak nem is az Európába való kénkeserves igyekezet, hanem ezek egyidősek Egyházunkkal!

Segíts bennünket abban, hogy Dávid Ferenc szellemi örökségéhez mindig méltók tudjunk maradni.

Állíts Egyházunk mellé, és adj nekünk buzgó hitet, állhatatos hűséget, hogy lehessünk továbbra is a te egyedülvaló Istenségednek hirdetői és törvényeidnek megtartói, mindörökké. Ámen.

A hívek között élve minden elérhető

*Nagy László
Maros-egyházköri
esperessel
Sándor Krisztina
beszélget*

S. K.: A marosvásárhelyi egyházközség mindig jelentős szerepet játszott az Unitárius Egyház életében. De akik kiérdemelték, hogy e gyülekezet lelkészei legyenek, azok szinte kivétel nélkül hosszú utat jártak be. Ön milyen ösvényeket járt be, hol töltötte gyermekkorát, és hogy jutott el a teológiai tanulmányokig?

N. L.: 1959. január 28-án születtem a Hargita megyei Lövétén – mivel ott volt születésem – Nagy Béla és Benczó Erzsébet harmadik gyermekeként. A nővérem Ibolya, a bátyám Béla. Szülőfalumnak mégis Homoródalmást tekintem, hisz ott nőttem fel, onnan indultam el és mindig oda térek haza – s talán majd a végső pihenőre is. Az elemi osztályokat Almáson végeztem egy nagyon jó osztályban. Az 1959-ben születettek két osztályban jártunk, mivel közel ötvenen voltunk. (Ma Almáson jó, ha 15-en vannak egy osztályban.) A középiskolai osztályokat, ellentétben az almási hagyományokkal, a székelyudvarhelyi egykori katolikus gimnáziumban végeztem 1978-ban. A hagyomány azt kíváná, hogy minden almási Székelykeresztúron járjon középiskolába. Korosztályomban az almásiak közül heten végeztünk egyetemet.

Ahol én felnőttem, a Barrák és a Falumezeje utcák találkozásánál az Almáspataka mellett, a Szármány alatt, bőséges volt abban az időben a gyermekáldás. Egy kétszáz méteres körzetben tízen voltunk egyidősek, és mintegy ötven, velem egyidős-forma fiú. Könnyű elképzelni, milyen színes volt a gyermekvilág. Nagyapámnak, Nagy Ferencnek téglá- és cserépgyára volt, s ezek az épületek kitűnő helyet biztosítottak a játszani vágyó barátoknak. A játék bőségesen megérte az utána kapott szidásokat is.

Gyermekkoromban rendkívüli énekhangom volt, sokszor a szekereken ülve végigénekeltem a falut, és úgy nőttem fel, hogy környezetem mindig azt mondta: belőled pap kell, hogy legyen. Megvaló, én mindig operaénekes szerettem volna lenni. Ugyanakkor választásomat meghatározta szülőfalum akkori lelkészének, Benczó Dénesnek a munkája. A „Papbácsi” a több mint négy évtizedes almási lelkészisége idején úgy megtanította az unitárius vallás- és egyháztörténetet, úgy megszerettette szülőfalunkat, hogy a neve már fogalomként vált unitárius berkekben, és mindenki tudja, hogy „Almás a világ közepe”, s hogy „az al-

mási ember egy fejjel magasabb, mint a többi.” (Ez utóbbinak csupán csak az a magyarázata, hogy az almásiak mészégető emberek voltak. Ahhoz pedig, hogy a meszet eladhassák, messze el kellett menniük szekereken, hetekig vándoroltak, és sokat láttak, sokat tapasztaltak, amit majd otthon elmondtak.) De hát természetes, hogy mindenkinek a maga szülőfaluja a legkedvesebb.

A középiskolában volt egy szeretett osztálytársam, talán életemben a legjobb barátom, Kerekes András, aki református volt; ketten indultunk el, hogy azzá legyünk, amit kívülről láttunk, de belülről nem ismertünk: lelkészek.

S. K.: Hol szolgált az eddigiekben, s melyek azok a legfontosabb tapasztalatok, amelyeket ma „semmiért nem cserélné el”?

N. L.: 1979 október 1-jén kezdtem meg az első évet Orbán Dezső (jelenleg kálnoki és Székely Miklós kövendi lelkésszel. Eközben kilenc hónapos beszélgetéseket tartottunk – itt töltöttük ugyanis katonai szolgálatunkat. Később hozzánk csatlakozott Márkos Ervin Sándor, aki ma „a végeken”, Fogaras-Nagyszébenben és környékén szolgál. Mielőtt a lelkészi oklevél a kezembe kerülhetett volna, 1983. június 22-én meghalt édesapám. A gyakorló segédlelkészi kinevezést Marosvásárhelyre kaptam 1983. október 1-jei hatállyal. Maradandó élményekkel és tapasztalattal gazdagodtam Kolcsár Sándor lelkész-esperes mellett. 1971-től létezik Marosvásárhelyen a gyakorló segédlelkészi állás. A miénk volt két kedves leányegyházközség gondozása: Szászrégen és Jedd. Minden hónapban egy vasárnap ott prédikáltunk. Még 1984-ben Marosvásárhelyen megnősültem. Feleségem Fodor Gizella, akivel 1986. január elsejétől egy addig számunkra ismeretlen világban kezdtek el a szolgálatot. Akkor még nem tudtuk, milyen keserves lesz az elválás tizenkét év után Szőkefalvától, Küküllőszéplaktól, Vámosudvarhelytől és a Kis-Küküllő mentétől. Itt születtek gyermekeink: Erzsébet 1986-ban és László 1990-ben. Fiatalok voltunk, tiszta lelkesedés élt bennünk, és Egyházukat szerető emberekre találtunk. Úgy éltünk a faluban, a négy felekezet tagjai, mint igazi testvérek. Egymást segítettük. Hagyománya volt ennek is a faluban. A lelkészek „összejártak”, egymás templomában prédikáltak. Rövid időn belül templomot és lelkészi lakást javítottunk, bevezettük

folytatás a 6. oldalon

A hívek között...

folytatás az 5. oldalról

a villanyt a templomba, kerítéseket állítottunk, vendégszobát építettünk, ahova osztrák barátaink hozták a fürdőszobafelszerelést, bekerítettük, kitisztítottuk a temetőt. Küküllőszéplakon megjavítottuk a templomot, bevezettettük a gázt, Vámosudvarhelyen templomot javítottunk, kerítéseket állítottunk. Most, visszagondolva, elmondhatom, hogy azt sem tudom, miből lehetett mindezt megvalósítani. Pénzünk kevés volt, de volt nagy lelkesedés és Egyházunk iránti szeretet. Egyek voltunk, mint pünkösdkor a tanítványok. Az anyagi megvalósítások eltörpülnek amellet, amit a gyülekezet egysége jelentett. Emlékszem, hogy ünnepeken a gyülekezet több mint fele úrvacsorát vett. Felemelő, magasztos volt. Úgy érzem – mert a tizenkét év alatt azt tapasztaltam –, hogy sok mindent elérhet a lelkész, talán egyenesen *mindent*, ha hívei között él, együtt van velük jóban és rosszban. Igyekeztem minden temetésen ott lenni, függetlenül attól, milyen felekezettől volt a halott, és osztottam az örömeiket az esküvők és keresztelek alkalmával is.

1996-ban megválasztották a Maros-küküllői egyházkör esperesének. Három évig töltöttem be ezt a tisztséget, amíg a csokfalvi köri közgyűlésen a két egyházkört szétválasztottuk, és a rendkívüli köri közgyűlésen Marosvásárhelyen a kollegák úgy döntöttek, hogy másokkal folytatják az egyházköri munkát. Ekkor már marosvásárhelyi lelkész voltam. A gyülekezet 1997-ben, Kolcsár Sándor nyugdíjba vonulása után meghívott lelkészének.

S. K.: Miben látja az esperesi tiszt és szolgálat sajátosságát, mit tart megkülönböztetett feladatának?

N. L.: Egyházunkban minden esperes először is lelkész, gyülekezete van, és legfontosabb az, hogy a gyülekezetében a dolgát tisztességesen elvégezze. Nincs olyan esperes, aki csak az esperesi teendőket végezhetné. Egyházunkban nincs is erre szükség. Az esperes voltaképpen a lelkészek és az Egyházi Képviselő Tanács, illetőleg a püspök között közvetít, ügyeket intéz. Képviseli az egyházkört az állami intézményekben. Az esperesi cím ugyanakkor természetesen sok munkát jelent. Gondoljunk csak arra, hogy az esperes évente egy hónapot nincs otthon. Ugyanezt vállalják a körí jegyzők és a felügyelő gondnokok is. E helyen, a *Közlöny* hátsóoldala is megköszönöm munkájukat és hűségüket. Ugyanakkor bármilyen gond, nehézség, nézeteltérés van a gyülekezetekben, az esperes az, akinek döntenie kell. Neki kell vállalnia a bíróság szerepét. Ez pedig korántsem áldásos feladat.

Hogy milyennek érzem az esperes és a körí lelkészek közötti kapcsolatot? Kinevezésem óta én csak az egykori maros-küküllői és most a marosi körben voltam lelkész. Úgy érzem, hogy a velem együtt szolgáló lelkészeket ismerem, és ők is ismernek engem. Hiába titkolóznánk egymás előtt – nem lehet. Gyülekezeteink is olyan közel vannak egymáshoz, egyazon piacra, vásárra járnak, hogy a hívek is ismerik egymást. A városi gyülekezetek híveinek nagy része kapcsolatot tart a szülőfaluvá, a falvakkal, a hívek jönnek-mennek. A minden évben megszervezett körí közgyűlések tagjai már barátként köszöntik egymást – és várják az újabb találkozást. Huszonkét év alatt nagyon sok embert ismertem meg, és elmondhatom, hogy sokkal több unitáriust ismerek a Nyárád, a Maros és a Kis-Küküllő mentén, mint Almás környékén, ahol felnőttem.

Úgy látom, a lelkészek közötti viszony is jó. Jó kollegák vagyunk, ha nem is vagyunk mind barátok. De persze vannak baráti kapcsolatok is. Tudjuk, hogy a barátság sokkal több lelki értéket igényel, sokkal több lemondással, de édesebb gyümölcse jár, és többé-kevésbé minden lelkésznek van barátja, ha nem is feltétlenül a lelkészek sorában. Nem biztos, hogy a tanár vagy az orvos is a maga szakmabelije közül „választja ki” a barátot.

Egy négyezer lelkes gyülekezetben a lelkész és a hívek közötti kapcsolattartás nem olyan – és nem is lehet olyan –, mint egy kisebb gyülekezetben, ahol minden nap találkozhatnak. A vasárnapi és alkalmi találkozások csak egy szűk kör megismerését teszi lehetővé, de a többség távol van a templomtól és az egyháztól. Egy évben egyszer elhozza az egyházfenntartást vagy elküldi a szomszédja révén. Ezért kell megerősíteni a városi gyülekezeteket, hogy mindenkihez beköpogathassunk legalább két évente egyszer, és elvívjuk az evangéliumot és a gyülekezet üzenetét, hogy érezzék, hová tartoznak; ne történhessen meg az, hogy idős emberek bűnbánó lélekkel bekopognak a lelkészi hivatalba, és elmondják szánva-bánva, hogy húsz-harminc éve itt élnek Marosvásárhelyen, de nem voltak soha egyházközségi tagok. Meg kell keresnünk minden embert, mindenkire szükség van. Ezért is fontos az, hogy a lelkészek között szoros kapcsolat legyen, hogy híveink ne tűnhessenek el a falu és város, a város és a falu között.

S. K.: Mit tart az Unitárius Egyház legfontosabb problémájának napjainkban? És melyek volnának a legfontosabb tennivalók?

N. L.: Nem én mondom és nem én írom le először, hogy a legnagyobb gond az, hogy kevés gyermek születik. Nem a

temetések nagy száma a gond, hanem az, hogy keveset keresztelünk. Fájdalmas nézni a körí népesedési adatokat. Vannak lélekszámban nagyobb gyülekezeteink, ahol évekig nincs keresztelés és konfirmálás. Falvaink előregedtek, más szelek kezdtek fújni az egyházhűségről és áldozatról is. Ritka az olyan hívünk, mint amilyen például a marosvásárhelyi Balla Olga, aki lakrészt az egyházközségnek adományozta, vagy a Budapesten élő

Demján testvérek, akik apjuk, Demján Mihály, a marosvásárhelyi egyházközség egykori gondnoka megbízásából a nyárádszentmárton-csíkfalvi egyházközségnek adták a földeket. Mert anyagilag is meg kell erősödnünk. A visszakapott és lerombolt épületeinket fel kell építenünk. Egyházi óvodákat és iskolákat kell nyitnunk gyermekeinknek, ahol olyan unitáriusokat nevelünk, akik szemrebbenés nélkül visszautasítják a szektákat, a reverzálist, a csábításokat, és akik áldozatot hoznak egyházukért.

Újból mondom, a városi gyülekezeteket meg kell erősíteni. Vallástanárokat, ifjúsági, kórházlátogató lelkészeket kell képezni, akik ismerik, tudják, mi a kötelességük, és vállalják a munkát. Ha anyagilag annyira megerősödne Egyházunk, a nagyobb falusi gyülekezetekbe is segédlelkészeket kellene kinevezni.

Meg kell keresni, és be kell vonni a roma lakosságot az egyházi életbe. Amelyik egyháznak ez sikerül, annak nyert ügye van. A lelkészek és gondnokok ne engedjék, hogy lankadjon a lelkesedés – és évente minél többen vegyünk részt a Szejkefürdőn szervezett unitárius találkozón is!

S. K.: Hogyan néz ki a jövő erdélyi magyar Unitárius Egyháza?

N. L.: Hajlamosak vagyunk a borúlátásra, és talán a fenti gondolatok is inkább ezt sugallják. Én mégis hiszek abban, hogy annak az egyháznak, amely több mint négyszáz éven át itt, a Kárpát-medencében annyi viharban és a mostaninál sokkal keményebb időkben mindig tudott értékeket teremteni, annak van és lehet jövője. Lehet, hogy száz év múlva

másképpen fog kinézni Egyházunk. Ami ma anyaegyházköztség, az talán holnap leány-egyházköztség lesz.

De mi hiszünk a Gondviselésben. Október 22-én részt vettünk a Magyar-sároson megszervezett III. *Adjunk hálát mindnyájan* unitárius körustalálkozón. Látni és hallani kellett volna itt is – amint Székelykeresztúron és Marosvásárhe-

lyen is – a két kollégiumunk énekkarát! Van itt még erő! A világot megváltani ők sem fogják, de tehetnek azért, hogy az egy Isten hite hegyeket mozgatva eljusson nagyon sok kételkedő, útkereső, tagadó, közömbös emberhez. A jövő unitárius egyháza olyan lesz, amilyennek mi formáljuk, és utódainknak hagyjuk. Tehát felelősek vagyunk a jövőért.

Egyházi vezetők a romániai magyar kisebbség védelmében

A magyar köztársasági elnök segítségét kérték az erdélyi magyar egyházak

A magyar állampolgárságnak a határon túli magyarokra való kiterjesztése tárgyában intéztek levelet Sólyom László köztársasági elnökhöz a romániai magyar történelmi egyházak vezetői, akik külön-külön levélben keresték meg egyházaik gondjaival a román államfőt és a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) elnökét is.

A Sólyom Lászlóhoz, a Magyar Köztársaság elnökéhez intézett levelet kilenc erdélyi főpap – a római katolikus egyház részéről dr. Jakubinyi György gyulafehérvári érsek, Tempfli József nagyváradi, Schönberger Jenő szatmárnémeti és Roos Márton temesvári püspök, illetőleg Tamás József gyulafehérvári segédpüspök, a református egyházak nevében Pap Géza kolozsvári és Tókécs László nagyváradi püspök, továbbá dr. Szabó Árpád unitárius és Adorjáni Dezső evangélikus püspök látta el kézjegyével.

Levelükben az erdélyi magyar főpapok bizakodással méltatták Sólyom Lászlónak azt a kijelentését, mely szerint az Európai Unióban nincs akadálya a kettős állampolgárságnak, hiszen az unióban „ismert és alkalmazott a kettős állampolgárság intézménye”.

A Traian Bănescu államfőnek és Markó Béla RMDSZ-elnöknek írt leveleikben a magyar történelmi egyházak vezetői egyházaik közös gondjairól – az egyházi javak visszaszolgáltatásáról, a vallásügyi törvényről, a tanügyi törvény egyházakat érintő módosításáról, az egyházak finanszírozásáról, valamint az erdélyi magyar politikai, egyházi és civil szféra együttműködéséről – fejtették ki álláspontjukat és kéréseiket.

Mint a levelekből kiderült, ezeket a kérdéseket a romániai magyar történelmi egyházak elöljárói állandó értekezletének

szeptember végi tanácskozásán beszélték meg a főpapok. (Forrás: *Népújság* 2005. október 10., 6. oldal)

Brüsszelben jártak a kisebbségi egyházak képviselői

Október közepén Brüsszelbe utaztak a romániai kisebbségi egyházak képviselői. A küldöttségben a magyar történelmi egyházak mellett a görög katolikus és a szász evangélikus egyház is jelen volt. A látogatás elsődleges célja az volt, hogy tájékoztassák a különböző, egyházi kérdésekben illetékes uniós testületeket azokról a gondokról, amelyekkel a romániai kisebbségi egyházak szembesülnek. A legfontosabb témák között az egyházi ingatlanok visszaszolgáltatása került szóba, továbbá a kultusztörvény különböző előírásai, illetve azok alkalmazása.

Dr. Szabó Árpád püspök elmondta: nagyon fontosnak tartja, hogy az egyházi vezetők beszámolhattak a törvények alkalmazási módjáról, konkrét helyzeteket mutathattak be, és ezáltal valós képet nyújthattak a különböző gondokról. Az egyházi ingatlanok visszaszolgáltatása terén a püspök szerint a legnagyobb nehézséget az önkormányzatok ellenállása okozza, valamint az igazságszolgáltatás korrupt mivolta, amely az egyházakkal szemben erőteljesen érezteti hatását. A visszaigényelt ingatlanok egy részét az önkormányzatok eladták, vagy bérbe adták különböző intézményeknek, amelyek utólag magánkézbe kerültek, és megvásárolták az épületet. A bíróság ezeket a folyamatokat gyakran jóváhagyta, az egyházak pedig nem indíthatnak eljárást a jóhiszemű vásárlók ellen. A különböző felekezetek eddig mintegy 4100 ingatlant kértek vissza, ennek hivatalosan mintegy 10 százalékát kapták meg, de tényszerűen még ennél is kevesebbet vehettek birtokba.

A tárgyalások másik sarkalatos témája a nemrég elfogadott kultusztörvény volt – tájékoztatott Szabó Árpád. Itt sok pozitívumot is fel lehet mutatni, hiszen a jogszabály végső szövegváltozatát az egyházak képviselőivel konzultálva dolgozták ki, de vannak hiányosságok is, elsősorban a felekezeti oktatás terén. A harmincadik paragrafus egyik kitételét például úgy fogalmazták meg, hogy „az állam anyagilag támogatja a felekezeti oktatást”. A törvény végső változatában ez a mondat feltételes módba került: „az állam támogathatja...”, ezzel a mindenkori kormány jóindulatára bízták a szöveg értelmezését. Ezenkívül a felekezeti oktatásnak nincs törvényes kerete: az előző kormánnyal előrehaladott tárgyalások folytatásáról, de a választások óta a téma nem került napirendre. A püspök elmondta: Brüsszelben beszámoltak az egyházak állami támogatásának rendszeréről is, amely a különböző felekezeteknek csakis a hívek számával arányosan juttat pénzalapokat. Ez dr. Szabó Árpád

folytatás a 8. oldalon

Kórházlelkészi szolgálat

működik továbbra is Kolozsváron,
a város 15 kórházában.

Hogy beteg hozzátartozóját időben elérjük,
kérjük tartózkodási helyét
(név, kórház, kórterem)

a következő telefonszámon bejelenteni:

Ferenczi Enikő, 0740-063767.

Egyházi vezetők...

folytatás a 7. oldalról

szerint hátrányos megkülönböztetés: a kis egyházaknak is lehet fontos társadalmi szolgálata, amit az állam köteles lenne támogatni. A küldöttség tagjai kifejezésre juttatták azt az óhajukat, hogy a készülő országjelentésben legalább egy-két mondat erejéig szerepeljen az egyházak helyzete is. (Forrás: *Szabadság*, 2005. október 22.)

Ercsey-Ravasz Ferenc

Az Erdélyi Történelmi Egyházak Képviselői Ökumenikus Közösségének levele José Manuel Barrosóhoz, az Európai Bizottság elnökéhez

Tisztelt Elnök úr!

Alulírottak, a romániai történelmi egyházak képviselői a hét elején Brüsszelben jártunk. Az Európai Parlament illetékesivel való megbeszélések rendjén arra kívántuk felhívni a figyelmet, hogy egyházainknak a kommunista diktatúra idején történt intézményes üldöztetése nyomán, Románia EU-csatlakozásának küszöbén, továbbra is súlyos gondok merülnek fel a tényleges vallásszabadság tekintetében.

Egyházi ingatlanainkat nem szolgáltatta vissza a román kormányzat. Hangsúlyozni kívánjuk, hogy egyházaink több mint 4000 ingatlant igényeltek vissza az államtól, amelyek elengedhetetlenül szükségesek vallási, karitatív, társadalmi és oktatási feladataink elvégzéséhez. Ennek ellenére egyházaink mind a mai napig sem kapták vissza ingatlanaik 90 %-át.

Romániának még nincs vallásügyi törvénye. Örömmel fogadtuk, hogy a jelenlegi kormányzat az elismert vallásfelekezetekkel konzultálva elkészítette a vallásügyi törvény tervezetét. Megdöbbenésünknek adunk viszont hangot amiatt, hogy az egyházakkal egyeztetett szövegben kormányzati tisztviselők egy lényegi módosítást eszközöltek. A szövegtervezettel ellentétben ugyanis, amely a felekezeti oktatás állami

finanszírozását irányozza elő, a végleges szöveg csupán feltételes módon engedi meg, hogy az állam pénzbőlileg támogassa a felekezeti oktatást.

Az 1995-ben elfogadott és 1999-ben módosított román tanügyi törvény elismeri a vallásfelekezetek azon jogát, hogy minden szinten és bármely profil szerinti oktatási intézményeket hozzanak létre és működtessenek. Bár az ország 2003-ban módosított alkotmánya a többi oktatási formával egyenlő rangot szavatol a felekezeti oktatásnak, a tanügyi törvény ennek megfelelő módosítása két év után is várat magára.

Az egyház-finanszírozás törvényi kereteinek hiánya komoly feszültségeket gerjeszt az egyházak között. A többségi egyházat 1989 óta túlfinszírozzák, és miközben kisebbségi egyházaink hiába próbálják elkobzott ingatlanaitak visszaszerezni, az ortodox egyház kormányrendeletek révén kerül hatalmas értékű javak birtokába.

Mindezeket szem előtt tartva ki kell mondanunk, hogy a román alkotmány által szavatolt esélyegyenlőség és vallásszabadság nem tükröződik a vonatkozó törvénykezésben. Ezért kérjük az Elnök úr közbenjárását, hogy az európai intézmények monitorizálják a romániai kisebbségi történelmi egyházak és a nemzeti kisebbségek sorsának alakulását.

Meggyőződésünk, hogy a Romániáról szóló országjelentésben is említést kell tenni az egyházainkat diszkrimináló gyakorlatról.

Az Evangélikus Egyház részéről

Adorjáni Dezső püspök

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület részéről

Tökés László püspök

Az Ágostai Hitvallású Szász Evangélikus Egyház részéről

Friedrich Gunnesch főtitkár

Az Unitárius Egyház részéről

dr. Szabó Árpád püspök

A Román Görög Katolikus Egyház részéről

Nicolae Annușca érseki főtanácsos

A Római Katolikus Egyház részéről

Fejes Rudolf Anzelm apát, prépost-prelátus

A templomszentelés 10. évfordulója Marosszentgyörgyön

Szüret idején ünnepelték meg a Marosszentgyörgyön élő unitáriusok templomuk felszentelésének 10. évfordulóját. Boldog emlékeztető dr. Erdő János püspök 1995. október 15-én kérte Isten áldását az új templomra, a leányegyházközség, az ünneplő gyülekezet életére. Akkor a templomszentelési ünnep természetes velejárójaként úrvacsoraosztás is volt, amely előtt Kolcsár Sándor esperes-lelkész mondott ágendát. A templomépítésről Balázs Sándor lelkész és György Ince gondnok számolt be. Mindez része a közelmúlt egyháztörténelmének. Ma azt mondhatjuk, a templomépítés – az akkori lehetőségek ismeretében merész vállalkozásnak tűnő – gondolata az unitárius közösség-mentés és az egyházpolitikai lényeglátás jegyében fogant. Hiszen amíg 1979-ben az akkori marosvásárhelyi segédlelkész több

mint 340 unitáriust (minden korosztályt beleszámítva) részesített lelkigondozásban, addig 1992-ben (népszámlálás) a templommal, lelkészi lakással, saját lelkészszel, énekevezérrrel, temetőhellyel nem rendelkező gyülekezet lélekszáma alig haladta meg a százat. A rendszeressé váló lelkigondozás, a templomépítés a nyilvánvaló beolvadás, lemorzsolódás megakadályozását volt hivatott szolgálni, emellett az önállósulást, az anyaegyházközséggé fejlődést célozta meg.

2005. október 15-én Balázs Sándor lelkész 1Móz 37,12–16 bibliai versek alapján szólt a gyülekezethez. A „mit keresel” kérdés és a „testvéreimet keresem” felelet a hívek megkeresésének, összefogásának, a közösség formálódásának folyamatát hozta közel. A példás megvalósításra való emlékezés a múlt erejét át kell, hogy hozza a jelenbe, és meg kell hogy jelölje a közösség fejlődésének helyes irányát. Ünneplésünket az Isten szeretetéből való részesedés élménye

4. SZ. JEGYZŐKÖNYV

az Egyházi Képviselő Tanács 2005. szeptember 30-án tartott III. évnegyedi üléséről

Jelen vannak:

Hivatalból: Dr. Szabó Árpád, dr. Máthé Dénes, dr. Rezi Elek, Szabó László, Farkas Dénes, Nagy Endre, id. Szombatfalvi József, Kedei Mózes, Pap Mária, Kovács Sándor, Popa Márta, Varró Margit, Asztalos Klára, Sándor Krisztina, Andrási Benedek, Osváth Ilona, Kun Csaba, Székely Botond.

Választott tagok: Bálint B. Ferenc, Bartha Alpár, Székely Kinga-Réka, Balázs Sándor, Csete Árpád, Andorkó Ferenc, Erdő László, László János, Czibalmos Kozma Csaba,

Igazoltan hiányzik: Kolumbán Gábor, Nagy László, Szén Sándor.

Igazolatlanul hiányzik: Csáka József, Orbán Pál, Dombi Dezső, Farkas Emőd.

Előadótanácsosok: Gyerő Dávid, Vörös Alpár, Mikó Lőrinc.

94. A 193. sz. ének eléneklése és dr. Szabó Árpád püspök imája után dr. Máthé Dénes főgondnok-elnök üdvözli a megjelenteket, megállapítja a gyűlés szabályszerű összehívását az 1013/2005. sz. EKT meghívóval, a határozatképességét, és megnyitja az ülést. Kéri a tárgysorozat elfogadását, az esetleges módosító javaslatokkal.

Székely Botond javasolja, hogy a „különfélék” tárgysorozati pont alatt tárgyalják a könyvvizsgálói jelentést, és a Kolozs-Tordai egyházkör két képviselője főtanácsi tagságának ügyét, mivel az idei főtanácsi ülésre nem kaptak meghívót.

Dr. Szabó Árpád kifejti, hogy a könyvvizsgálói jelentés kiértékelése a Főtanács által kijelölt bizottság véleményezése után vagy a IV. évnegyedi EKT-, vagy egy rendkívüli EKT-ülésen történik. Ezért most nem ajánlja a kérdéssel foglalkozni. A két főtanácsi tag tagsága világos, sajnos nem kaptak meghívót, a jövőre nézve ez nem fordul elő.

Az elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Kovács Sándor, Balázs Sándor és Kun Csaba tagokat.

Az Egyházi Képviselő Tanács a megnyitót tudomásul vette, a tárgysorozatot és a jegyzőkönyv hitelesítésére tett javaslatot elfogadja.

95. Jelentés az Egyházi Főhatóság általános munkájáról: az elintéztett ügyekről, az egyházi közigazgatásról és egyházképviseletről.

Az Egyházi Képviselő Tanács 5 tartózkodó szavazattal jóváhagyólag tudomásul vette az Egyházi Főhatóság általános munkájáról, az elintéztett ügyekről és az egyházképviseletről előterjesztett jelentést.

96. A Misszió Bizottság szeptember 29-i ülésének jegyzőkönyve.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a Misszió Bizottság f. év szeptember 29-i ülésén felvett jegyzőkönyvet.

97. Kimutatás az el nem intézett EKT határozatokról.

Az Egyházi Képviselő Tanács tudomásul vette az el nem intézett képviselő tanácsi határozatokról szóló kimutatást azzal, hogy a szörványhelyzet felmérésére kijelölt bizottság kezdje meg a munkálatait és tegyen jelentést a következő EKT ülésére.

Az EKT szorgalmazza a kórházlelkész státusának kidolgozását.

98. Jelentés az I. évfolyamra kiírt felvételi vizsgáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az I. évfolyamra kiírt felvételi vizsgáról szóló jelentést.

99. Jelentés a teológiai alapvizsgáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a 2005. szeptember 19–21-e között megtartott teológiai alapvizsgáról készített jelentést.

100. Jelentés az elnökileg elintéztett fontosabb VEN- és oktatási ügyekről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a VEN- és oktatásügyi előadótanácsos jelentését az elnökileg elintéztett fontosabb ügyekről.

101. Jelentés az Unitárius Óvoda fejlesztéséről és a tanév beindításáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az Unitárius Óvoda fejlesztési tervét. Az unitárius gyermekek számára nyújtandó támogatásokra vonatkozóan felkérte az óvoda vezetőségét a támogatási rendszer kidolgozására.

102. Jelentés az Unitárius Óvodában meghirdetett állások betöltéséről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a versenyvizsga bizottság jelentését az Unitárius Óvodában meghirdetett állások betöltéséről.

103. A VEN-bizottság szeptember 29-i ülésének jegyzőkönyve.

Az Egyházi Képviselő Tanács tudomásul vette a VEN-bizottság szeptember 29-i ülésének jegyzőkönyvét.

Az EKT aggodalmát fejezte ki a székelyderzsi iskolai VEN-oktatással kapcsolatban, és felkérte a körüli VEN-előadót, valamint a központi VEN-előadótanácsost, hogy tisztázzák a helyzetet.

104. A Nyugdíjintézet vezető tanácsának szeptember 30-i ülésén felvett jegyzőkönyv.

Az Egyházi Képviselő Tanács 15 mellette, 4 ellene és 2 tartózkodó szavazattal jóváhagyólag tudomásul vette a Nyugdíjintézet vezető tanácsának szeptember 30-i ülésén felvett jegyzőkönyvet.

105. Krizbai Béla kérése másodállás jóváhagyására.

Az Egyházi Képviselő Tanács a Krizbai Béla csikszeredai lelkész által megfogalmazott kérésre 5 tartózkodással és 1 ellenszavazattal az alábbi határozatot hozta:

Az Egyházi Képviselő Tanács hozzájárul ahhoz, hogy Krizbai Béla csikszeredai lelkész másodállást vállaljon tanácsosi minőségben a bukaresti Művelődési

Minisztérium Kisebbségi Osztályán, és közben megtartassa főállását a Csíkszeredai Egyházközség lelkészeként 2006. december 31-ig. Ezen időpontig választania kell a csíkszeredai lelkészség vagy bukaresti munkavállalás között.

106. A Nagyenyedí Egyházközség kérése árvízsegély kiutalására.

A Nagyenyedí Egyházközség által árvízsegély kiutalása tárgyában benyújtott kérés kapcsán az Egyházi Képviselő Tanács úgy határozott, hogy az egyházközségi károk helyreállítása céljából felveszi a kapcsolatot a városi és megyei önkormányzattal, valamint az illetékes vízügyi hatósággal.

107. Az Erdélyi Kárpát Egyesület kérése a szindi bérlet meghosszabbítására.

Az Egyházi Képviselő Tanács I tartózkodás mellett úgy határozott, hogy az Erdélyi Kárpát-Egyesület kérésének érdemi megvizsgálására annak vezetőit tárgyalásra hívja, együtt a Szindi Egyházközség és a Kolozsvári Egyházközség képviselőivel.

108. Szombatfalvi József esperes és Szabó László közügyigazgató beszámolója a Nyikó menti árvízkárok helyreállításáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a Nyikó menti árvízkárok helyreállításáról Szabó László közügyigazgató és Szombatfalvi József esperes által előterjesztett beszámolót, és az alábbi határozatokat hozta:

- a belföldi és külföldi egyházi gyűjtés eredményének felhasználásáról a helyszíni bizottság közösen dönt az EKT elnökségével és a Siménfalvi Unitárius és Református Egyházközségek vezetőségével.
- az elosztásnál figyelembe veendő az egyenesen a helyszínen átadott vagy egy-egy egyházközség számlájára utalt pénzzadomány, ezek összege a címzettek megillető közös segélyből leszámítandó.
- a segélyezésnél a készpénz-átadás lehetőleg kerülendő.

109. Egyesült Államokbeli nyári gyakorlat teológiai hallgatóknak.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a Rácz Norbert és Kisgyörgy Tamás teológiai hallgatók által benyújtott jelentést az Amerikai Egyesült Államokban eltöltött nyári gyakorlatról.

Az EKT úgy határozott, hogy tekintettel a gyakorlat pozitív hozadékaira, azt a jövőre nézve is engedélyezi, de nem kizárólag teológiai, hanem általában egyetemi hallgatók számára. A gyakorlat kedvezményezetteit az elnökség az ODFIE véleményének meghallgatásával választja ki.

110. Jelentés az elnöki elintézett fontosabb gazdasági ügyekről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az elnöki elintézett fontosabb gazdasági ügyekről szóló jelentést.

111. A pénzügyi ellenőr jelentése.

Az Egyházi Képviselő Tanács tudomásul vette a pénzügyi ellenőr jelentését azzal, hogy a megállapítások rendszerezése után a jelentést minden EKT-tagnak megküldi.

112. Különfélék.

A Különfélék napirendi pont alatt az Egyházi Képviselő Tanács az alábbi határozatokat hozta:

- Az EKT jegyzőkönyvi köszönetet mond az Uzoni Fosztó István - Kénosi Tózsér János *Az Erdélyi Unitárius Egyház története* c. munka megjelentetésében kifejtett munkájáért Kovács Sándornak, Molnár B. Lehelnek, Hoffman Gizellának és dr. Balázs Mihálynak.

- Az EKT ugyanakkor kimondja, hogy a kiadványból minden egyházközségnek meg kell vásárolnia egy példányt könyvtára számára.

K.m.f.

Dr. Szabó Árpád Dr. Máthé Dénes Dr. Rezi Elek

Hitelesítők:

Kovács Sándor Balázs Sándor Kun Csaba

hathatja át, ha lélekből fakadóan tudunk hálát adni, békességre törekedni, és megbocsátani. Nincs időnk haragudni, de van időnk imádkozni, Isten házában a megbocsátó szeretet erejét megtapasztalni.

Áldáskérés után a vallásórás óvodások, iskolások és a kórustagok alkalomhoz illő templomos verseket mondtak. Elhangzott a hitvallás és a fogadalom is (úgy vélem, egyházi ünnepeink alkalmával hitvallásunkat és fogadalmunkat gyakrabban kellene közösségben elmondanunk). Az idén megalakult gyülekezeti vegyeskar egyházi kórusműveket adott elő. Sajnálatos, hogy e lelkes kis kórus – annak dacára, hogy megalakulásáról tudomást lehetett szerezni az *Unitárius Közlöny* 2005 júniusi számából (*Erősödő gyöke-*

rek Marosszentgyörgyön) – nem kapott meghívást az október 22-én Magyarorszáron szervezett 3. Unitárius Kórustalálkozóra.

Az üdvözlések rendjén a szászrégeni unitáriusok nevében Demeter Judit városi könyvtáros, gyülekezeti pénztáros mondott maradandó értékű beszédet, amelyben ismertető szándékkal a Régenben és környékén élő unitáriusok hitéletét is vázolta. A református egyházközösség lelkipásztora, Becsky Eörs testvéri hangú, bibliás üdvözlésében figyelemre méltóan nevezte a kis lélekszámú gyülekezet néhány év alatti megvalósításait. Az önkormányzat képviselőjeként Vizi József polgármester az érvényben levő törvények szerinti önkormányzati segítségről

biztosította közösségünket, majd egy percnyi csenddel adóztunk mindazon volt egyháztagok emlékének, akik az elmúlt években hunytak el.

Alulírott gyülekezeti fényképes emléklapot adott át a szolgálatvégző, egykori templomépítő lelkésznek. A közösségünk helyzetét vizsgáló és lelkes építő munkára felhívó záró gondolatok után nemzeti imánkat, a *Himnusz*t énekeltük.

Adja Isten, hogy közösségünk magának vallja az ünnepléskor elhangzott verssorokat, és „tegyen hitet itten állva, / hogy vérrel, könnyel és imával / és mindenekkel harcra szállva / és szembe nézve a halállal / megőrzi ezt a templomot!”

Pálffy Tamás-Szabolcs

A sepsiszentgyörgyi Kriza János Unitárius Vegyes Dalárda szeptember 15-e és 27-e között zárándokúton vett részt az utrechti (Hollandia) Geertekerk Remonstráns Egyházközösség meghívására.

Samen verder! Együtt tovább!

Gondos felkészülés után szeptember 15-én, pirkadat előtt indultunk útnak. Az első éjszakán a Győr melletti Börcsben, a második éjszaka Frankfurt mellett, Kerzel faluban hajtottuk nyugovóra a fejünket.

17-én este érkezünk Utrechtbe, ahol szívélyes fogadtatásban volt részünk. A megérkezés izgalommal és nyelvi nehézségeket járt, de csak addig, míg a fogadó családokkal ismeretséget kötöttünk. A vendéglátó lelkes hívek a templom bejáratánál *Isten hozott!* felirattal kedveskedtek. Elővettük az otthoni holland nyelvlecke jegyzeteit, hogy néhány itthon előkészített szóval a magunk részéről is kedveskedhessünk. A holland nyelv a templomépületet a *kerk* szóval jelöli. Nem gondoltuk, hogy az itteni *kerkek* ilyen hatalmasak.

Az utrechti Geertekerk templomban vasárnapi istentiszteleten vettünk részt, ahol a szószéki szolgálatot C. M. Geels és H. J. Siebrand végezte, Kovács István lelkésziünk pedig Az Apostolok Cselekedeteinek 2,41–47. versei alapján lélekemelő imát mondott. A tiszteletes úr lélekből való növekedés zárándoklatának nevezte a „kiszállást”. A gyönyörű remonstráns templomban a béke vasárnapján az ima hollandul és magyarul is megszólalt. Az istentisztelet keretében a több mint 30 tagot számláló kórusunk sikeres műsorral mutatkozott be. Műsoraink között szerepelt az *Ubi Caritas* című ének, továbbá az unitárius énekeskönyvünkből bemutatott a 185-ös éneket (*Szívemet Hozzád emelem*), a 117-est (*Oh, Úristen, árva lelkek kegyelmes atyja*), valamint Dávid Ferenc hálaénekét.

Benkő Enikő karnagyunk által összeállított műsorunk mintegy 18 egyházi és klasszikus zeneművet, illetve népdalfeldolgozásokat tartalmazott: *Dona nobis pacem* – ismeretlen zeneszerző; *Mindig velem* – L. Mason; *Száz ékes hangú kismadár* – Andreas Rauch; *Fogadd el hálaéneket* – Josquin des Prés; *Te adtad nékem lelkemet* – Révész László; *Spirit of Live* – Isten lelke; *Jöjj el, Emanuel*; *Adj, Uram, ma új szívet* – W. A. Mozart; *Adventi ének* – Kodály Zoltán; *Zúg hullám* – Deep River –

néger spirituálé; *Éljenek a víg nők* – Felice Giardini; *This Is my Song* – Sibelius; *Bűvös éj* – Johannes Brahms; *Rabszolgák kórusa* – a *Nabucco* című operából; *Minden földek* – Halmos László; *Szent István dicsérete* – Birtalan József feldolgozása; *Tiszai dallamok* – Bárdos Lajos; *Erkel Szózata* – kórusra átírta Bárdos Lajos; *Nyárámenti dalok* – Zoltán Aladár; *Schrieflied* – Huub Oosterhuis, Antoine Oomen (holland zeneszerzők).

Szeptember 19-én Nieuwkoopba látogattunk, ahol a helybeli Hervormde Kerk református templomban mutattuk be műsorunkat. A fellépést követően újabb holland családokkal ismerkedtünk, hogy jobban belelássunk mindennapi életükbe. Kovács István tiszteletes sikeres bemutatót tartott Erdélyről, a magyar népről, és természetesen szűkebb, unitárius közösségünkről.

20-án Amszterdamba kirándultunk. A múzeumlátogatás során Rembrandt festményei ejtettek ámulatba. Az utcai élet sajátos, feledhetetlen képet tárt elénk: sok bicikli, rengeteg járó-kelő ember, vízi és szárazföldi közlekedési eszközök stb. Az amszterdami látogatás élményét egy csodálatos sétahajózás tetézte az Amstel folyón.

Másnap, szeptember 21-én Hollandia keleti részével ismerkedtünk, Hengelo egyik templomában koncerteztünk, ahol a helybeli gyülekezeti tagok nagy szeretettel fogadtak.

Csütörtökön a Zeelandon keresztül vezető szép útvonalon tovább utaztunk, hogy a middelburgi templomban újabb fellépésre kerülhessen sor. Az utazás során megcsodáltuk a hatalmas gátrendszer, a tengertől elhódított és mesterségesen feltöltött földrészeket, a „poldereket”. A holland mezőgazdaságban a földet sajátosan takarékos módon művelik. Minthogy a megművelhető terület csekély, a tagosított földdarabokat teljes egészében kihasználják. Utazásunk során sok érdekességet láthattunk, így a 400 km-es gátat, egy 35 m magas, 10 km hosszú, cölöpökre épített hidat, osztriga-tenyészetet, hajóstopot. „A tenger földjével” (Zeeland) való ismerkedésünk során áthaladunk a Rajna alatti útszakaszon, és megcsodálhattuk a deltát. Mindannyian nagyon boldogok voltunk a csodás dolgok láttán. Milyen jó is lenne, ha ezt a sok szépet és jót, kedvességet és odafigyelést az otthoniak is megtapasztalhatnák.

Szeptember 23-án Hollandia északi részére, Groningenbe utaztunk. A betütemezett városnézés után egy ódon, áhítatos hangulatot sugalló templomban (Nieuwe Kerk) újra énekelhettünk. További utazásunk során a Frízföldön egy 500 éves szélmalmost látogattunk meg.

folytatás a 10. oldalon

Ferenczi Mária-Magdolna

Samen verder!...

folytatás a 9. oldalról

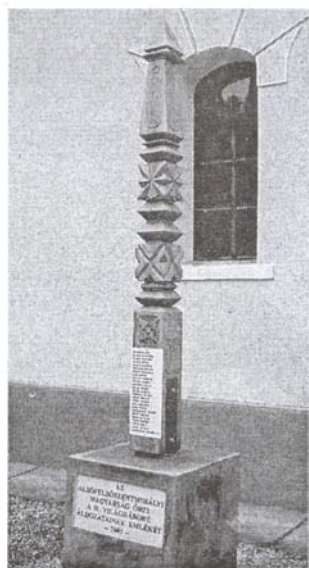
Szeptember 24-én Utrechtbe visszaérkezve kedves vendéglátóink a városnézés után, este búcsúpartit rendeztek a tiszteletünkre. Vasárnap délelőtt ünnepi istentiszteleten vettünk részt, ahol úrvacsorában részesültünk a hálaadás ünnepe alkalmából. Meghatódottsággal énekeltük együtt holland testvéreinkkel azt a holland egyházi éneket (Schriftlied), amelyet Dorottya helybeli tiszteletes asszony küldött nekünk, hogy idejében megtanulhassuk hollandul.

A búcsú pillanatában, Florus Krayne holland tiszteletes magyarul mondott imája így hangzott: „Szent és kegyelmes Isten, megköszönjük neked a sepsiszentgyörgyi vendégekkel töltött hetet, kérünk, oltalmazz meg, engedd, hogy neked szolgáljunk, életvitelünk által.” Életreszóló élménnyel tértünk haza. Hisszük, hogy kórusunk dalos zarándokútja során, átlépve a nyelvi határokat a közös nyelv útján, a zene nyelvén erősítettük egyházi közösségeink élő testvérkapcsolatát.

Áldott emlékezés

„Fáj, sokunknak sok minden fáj, de mindegyikünknek egyformán fáj az elmúlás. E végzetre vigasztalás talán a hitben találatik” – írja Kovács András. Igen, a hit gyógyír, de ugyanolyan erővel bír az emlékezés is. Ennek szellemében került sor Alsófelsőszentmihályon kopjafa-emelésre és -avatásra. Különös alkalom, hisz a híveket nemcsak az avatás,

hanem az őszi hálaadás érzése és ünnepe gyűjtötte egy helyre. Hatvan év elmúltával a falu közössége kopjafát faragott és emelt a második világháború áldozatainak emlékére. Hivatalos iratok és a lakosok között még élő történetek fonatából huszonöt áldozatot sikerült azonosítani.

Hosszas készület előzte meg ezt az ünneplést: lelkésziünk, Dimény József fáradhatatlan és lelkes munkája, a kopjafa faragásának izgalmi, a hívek előkészületei. Igen, volt gáncs és gond is az első véséstől addig a pillanatig, amíg a kopjafa a templom udvarára került és az égbe markolt. De mindez gyönyörű, izgalmas is volt. A sokáig hallgatásba merült és elhallgatásra kényszerített lakosság sorából meglepő gyorsasággal gyűltek az adatok, és nőtt azoknak a száma, akiknek a neve végül a kopjafa falára került. De a készülődés ágai-bogai kisimultak, és csodálatos, meghitt ünneplésben volt részünk. Az emlékezés fájdalom és az eredményes munka öröme vegyült sokak szívében. Köszöntő szavak, lelkes éneklés, vers, könny, virág avatta be és szötte a

történelem fonalába a kopjafát. A kemény fa minden kifinomult formája, vonala, minden koszorú, könny és gondolat, jele annak, hogy Szentmihály közössége őrzi hősei és ősei emlékét. Legyen áldott ez a hely! Legyen a kopjafa pihenőhely, amelynek bárki nekidöntheti naponta hordozott keresztjét! Legyen a fény, a gyertyák helye. Legyen az a méltó fejfa és sírkő, amiben a legtöbb áldozat már nem részesülhetett!

És mindezen kívül éreztük, hogy velünk van a jó Isten erőt adó és óvó áldása. Azon a vasárnapon gyászoltunk és ünnepeltünk egyszerre, felemeltük lelkünket, és lehajtottuk fejünket a háború áldozatainak emlékhelye körül.

Fülöp Júlia

„Táblaszerzés”

Az 1910-ben felavatott Dávid Ferenc-emléktáblát október 28-án vehette át Koppándi-Benczédi Zoltán lupény-vulkáni lelkész a dévai múzeumtól.

Tavaly egy magyarországi történelmi csoport (amelynek Sebestyén József is tagja volt) „fedezte fel” Déván a kb. 1 m széles és 1,5 m magas, betonlapra rögzített vékony márványtáblát, amelyen – bár egy kis része hiányzik – világosan olvasható a felirat. Sebestyén azonnyomban beszámolt az unitárius püspökségen a tábla előkerüléséről.

Koppándi-Benczédi Zoltán rögtön felkereste a múzeumot, és meg is találta az emléktáblát egy almafa alatt. A múzeum igazgatónöje furcsállta az egyházközség

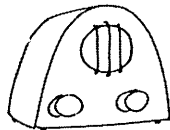
igénylését, illetve vonakodott átadni a múzeum leltárában szereplő táblát. Winkler Gyula (jelenlegi) miniszter ígéretet tett, hogy közbenjár a kérés teljesítéséért. Vé-

gül Dézsi Attila megyei főtitkár vállalt oroszlánrészt abban, hogy a Dávid Ferenc-emléktábla hivatalosan és jogilag átláthatóan – átvételi szerződéssel – vissza-kerülhetett az egyházközség tulajdonába.

Az unitárius „relikviát” helyi újságírók és MADISZ-munkatársak jelenlétében, öt munkás segítségével sikerült elszállítani a múzeumból. A tervek szerint a dévai gyülekezet új imaházában találja meg méltó helyét. A ház átalakítását irányító Péterffy Miklós jelenleg megfelelő helyet keres a táblának. Történések dőntenek majd afölött, hogy a tábla restaurálásra szorul-e. Az idén lesz az első alkalom, hogy a Dávid Ferenc-emléktábla a nagy nyilvánosság számára is megtekinthető: az ODFIE szervezte dévai zárónyilatkozat alkalmával.

J. T.

Unitárius rádióműsorok

Credo – a megtartó hit műsora.

Szerkeszti: Kovács Mária
Kolozsvári Rádió, kéthetente, csütörtökön 7.30-kor.
november 17., december 1., 15.

Meditáció – az elmélkedés műsora.

Szerkeszti: Kovács Mária
Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövidhullámon, szerdai napokon, 9.00-kor.
november 30.

Rádió-istentisztelet

Kolozsvári Rádió, alkalmyszerűen, vasárnapokon.
november 13., december 18.

Tavaszi virágcsokor

unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Szerkesztik: Kovács Mária, Rácz Norbert, Koncz László.
Kolozsvári Rádió, szombaton reggel 9.15–9.30 között
november 12., 26., december 10., 24.

Unitárius félóra

a székelyudvarhelyi *Prima Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a www.prima-radio.ro címen.
Szerkesztik: Újvárosi Katalin és Demeter Sándor Lóránd, minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Október 22-én került sor a Magyarsárosi Unitárius Egyházközség szervezésében az Unitárius Kórustalálkozó harmadik kiírására. Idén a következő énekkarok vettek részt a seregszemlén: Magyarsárosi Unitárius Egyházközség Vegyeskórusa, Sepsiszentgyörgyi Kriza János Unitárius Vegyeskar, Nagyenyei Református Kórus, Dicsőszentmártoni Sipos Domokos Művelődési Egyesület Vegyeskórusa, Marosvásárhelyi Unitárius Egyházközség Kórusa, Székelyudvarhely II. Unitárius Egyházközség Kórusa, Nagyajtai Gazdag Miklós Polgári Daloskör, Olthévízi Vegyes Dalárda, Parajdi Református Egyházközség Kórusa, Székelykeresztúri Unitárius Gimnázium Kórusa, Kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium Kórusa, Székelykeresztúri Unitárius Egyházközség Kórusa, Bethlenszentmiklósi Unitárius Egyházközség Kórusa, Szabédi Unitárius Egyházközség Kórusa, Jobbágyfalvi Unitárius Egyházközség Kórusa, Küküllődombói Kisgyörgy József Unitárius Dalkör.

Lőrinczi Károly unitárius lelkész 47 évi egyházi szolgálat után november 1-jétől nyugalomba vonult. Lelkeszi pályáját a Kadácsi Egyházközség lelkészi állásában kezdte meg 1959 és 1972 között, majd az Aranyosrákosi Egyházközség lelkészeként töltötte be hivatását, nyugdíjazásáig. Emellett évekig egyházunk Valláserkölcsei Nevelési Bizottságának elnöke volt, valamint a Kolozs-Tordai Egyházkör közügyigazgatója. Kibúcsúzó ünnepélyére október 30-án került sor Aranyosrákoson, amelyen a kibúcsúzó lelkész szószéki szolgálata után dr. Szabó Árpád püspök méltatta egyházi tevékenységét és érdemeit. Farkas Dénes esperes az egyházkör, Nagy Ödön várfalvi lelkész a lelkésztársak jókívánságait tolmácsolta. Köszöntőt mondott még az egyházközség gondnoka, valamint a nőszövetség és az ifjúsági egyesület képviselője is. Az ünnepély szeretetvendégséggel zárult.

A IV. évnegyedi lelkészi értekezleteket november elején szervezték meg egyházköreinkben, az alábbiak szerint: 2-án

Szovátán a Marosi Egyházkör, 3-án Magyarsároson a Küküllői Egyházkör, 7-én Kolozsvár-Íriszen a Kolozs-Tordai Egyházkör, 8-án Székelykeresztúron a Székelykeresztúri Egyházkör, 9-én Sepsiszentgyörgyön a Háromszék-Felsőfehéri Egyházkör, 10-én Székelyudvarhelyen a Székelyudvarhelyi Egyházkör lelkészei számára. Az értekezletek előadását Török István olthévízi lelkész tartotta *A vidéki értelmiségi lét kihívásai* címmel. Ugyanakkor helyet kapott a II. és III. osztályos vallástankönyv bemutatása is, a szerzők: Bartha Márta és Pál Tünde tanítónők jelenlétében.

Az Unitáriusok és Univerzalisták Nemzetközi Tanácsa (ICUU) a spanyolországi Barcelonában ünnepelte fennállásának 10. évfordulóját. Az esemény ugyanakkor a szervezet kétévenként sorra kerülő közgyűlésének is helyet adott. Egyházunkat a közgyűlésen dr. Szabó Árpád püspök és dr. Máthé Dénes főgondnok képviselte, valamint Kovács István sepsiszentgyörgyi lelkész, a Végrehajtó Bizottság tagja; megfigyelői minőségben jelen volt Gyerő Dávid előadótanácsos és Máthé Sándor brassói lelkész is.

A Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karára november közepén újabb rangos vendégtanár érkezett: George Kimmich Beach amerikai unitárius univerzalista lelkész és teológus Virginiából. A teológiai hallgatók és érdeklődő lelkészek számára november 14-e és 19-e között tartandó előadás-sorozatban Beach a szabadelvű teológia fejlődéstörténetét és meghatározó jellemzőit mutatta be, különös tekintettel az amerikai liberális teológiai gondolkodás 20. századi óriására, James Luther Adams munkásságára.

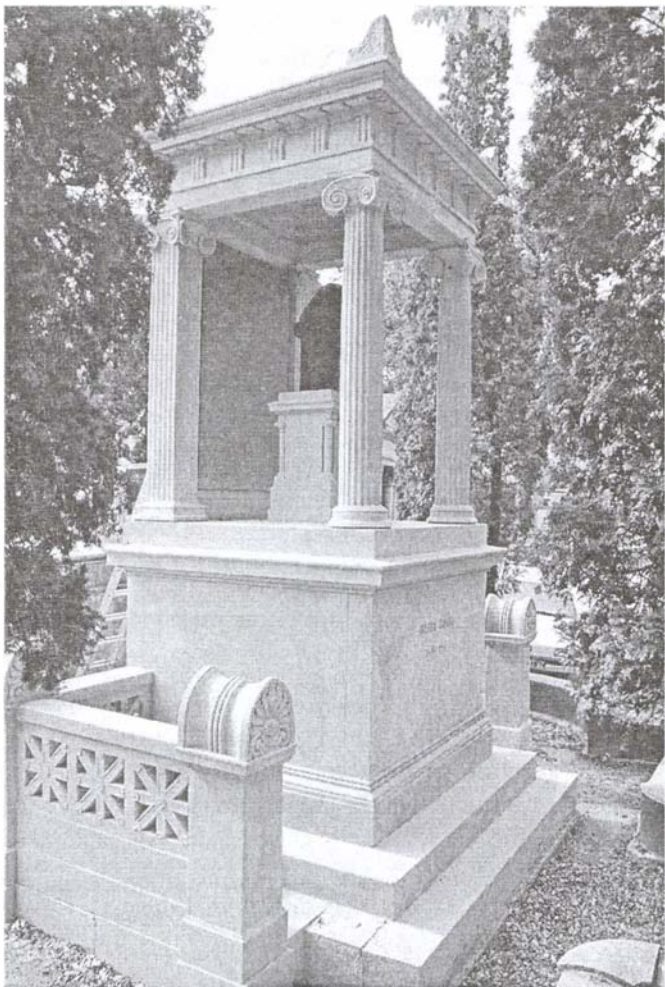
Egyházunk legfőbb végrehajtó testülete, az Egyházi Képviselő Tanács november 18-án tartotta 2005. évi utolsó rendes ülését Kolozsváron. Előtte való napon a tanács mellett véleményező jelleggel működő állandó bizottságok ülészetek.

A Házsongárdi temető II. c és III. b parcellájának találkozásánál, „az unitáriusok Pantheonjában” nyugszanak Brassai Sámuelnek, az erdélyi tudományosság emblemikus megtestesítőjének földi maradványai. Brassai síremléke magyarországi támogatással és hazai szakemberek kiváló munkája révén a közelmúltban megújult.

A megújult Brassai-síremlék

Az „utolsó erdélyi polihisztorként” emlegetett Brassai nem érdemtelenül kapta e jelzőt. Művelte a botanikát, mennyiség-tant, az általános nyelvtudományt, a logikát, tanított több ritka nyelvet, közgazdaságtant, bankismeretet és pedagógiát. Pályája az Unitárius Kollégium természettudományi tanszékétől, majd igazgatói tisztségétől az egyetem matézis katedrájáig és a rektorságig ível. A Magyar Tudományos Akadémia előbb levelező, majd rendes tagjának választotta. Diákjai élén aktív szerepe volt 1848-ban, a szabadságharc után egy ideig bujdosni kényszerült.

Brassai 1910. október 2-án leleplezett síremlékének eszmei értéke mellett művészettörténeti, sőt építészeti jelentősége is van. Alkotója Pákey Lajos, Kolozsvár egykori unitárius főépítésze, több jelentős kolozsvári és más erdélyi középület, templom tervezője. A bronz mellszobrot Veressné Kozma Erzsébet mintázta, azonos a szintén Pákey építtette Unitárius Kollégium előcsarnokában levővel. Az impozáns, klasszicizáló emlékmű timpanonos tetőszerkezete kőből faragott oszlopokra és

egy hátsó zárófalra van helyezve. Anyaga Kisbács kőbányáiból származik, barnásfehér, tömör, durva mészkő.

A felállítás óta eltelt csaknem egy évszázad rajtahagyta nyomát a síremléken. A bácsi mészkő viszonylag lágy és nem időálló. A kőelemek – az anyag természetéből adódó réteges szerkezet, az időjárási viszontagságok, talajmozgás stb. miatt – erősen szétmállottak. Ehhez hozzájárult még, hogy az előbbi javítások során a lepusztult részeket cementtel pótolták, így a

A Brassai-síremlék egyik jón oszlopfefe a restaurálás előtt

cementben levő különböző vegyületek káros hatása miatt a cementréteg alatt a kő fokozottan romlott.

Az tehát, hogy a javítás már régóta esedékes, nyilvánvaló volt, de persze a felújítás nemcsak szakértelmet, hanem komoly anyagi ráfordítást is igényel. A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma és a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal megértette a síremlék javításának halaszthatatlanságát, és az Unitárius Egyház pályázata alapján két ízben is (2003, 2004) támogatást nyújtott.

2004 nyarán Nagy Benjámint szobrász-restaurátor munkatársaival együtt megkezdte a síremlék javítási munkálatait. A kőrestaurálási munkálatokat két szakaszban végezték el. Először szükség volt a kővek vizsgálatára: a károsodás mértékének meghatározása, a kezelő szerek kiválasztása, a statikai problémák felmérése. Az előzetes vizsgálatok után végezték el a szükséges szilárdítási munkálatokat, hogy megelőzzék a tisztítással járó veszteségeket. A tisztítás magas és alacsony nyomású vízperemmel és mechanikus úton történt. Az évek során a többszöri fagy-ciklus a kő felületén különböző mély-

A kőanyag megszilárdítása után a nagyobb és kapilláris repedések kitöltése következett

A felújított síremlék második lépcsőfokát az Egyházi Közigazgatási Hivatal munkatársai öntapadós (világosabb színű) föléval vonták be halottak napja előtt, hogy a síremléket a kegyelet kártékony következményeitől megvédjék. Ennek dacára a gyertyalángok korma újra sötétíteni kezdte a megújított kőanyagot. (P. Sz. V. felvétele)

ségű repedéseket okozott. 2005-ben, a kövek teljes kiszáradása után következett a szilárdítás. A kellően előkészített felületre réz szerkezetet építettek be, erre került rá a kiegészítésre használt anyag. A nagyobb levált részeket kőragasztóval és fémszerkezettel rögzítették, majd műkövel egészítették ki. A végső konzerválást a hidrofób kezelés biztosította, amelyet a restaurátor ajánlása szerint 10 évenként meg kell ismételni.

A felújítási munkákhoz nyújtott segítségért – a már említett NKÖM-ön és KÖH-ön kívül – köszönet illeti Sebestyén Józsefet és Káldi Gyulát, a Communitas Alapítványt, az unitárius teológiai hallgatókat és a LIBRA céget (a területrendezésben való közreműködésért).

A Brassai-síremlék – és a tavaly helyreállított Bölöni Farkas Sándor-sír – az Unitárius Egyház szándékai szerint csak a kezdet: a soron következő restaurálandó síremlék az Unitárius Egyház nagy jótevőjéé, a Berde Mózesé.

Paskuczne Szathmáry Viola

nők világa

Jelenlétünk a Világimanap-Bizottságban

Az imnap fogalma 1887-ben az Amerikai Egyesült Államokból indult útjára. 1927-ben nyerte el a ma is használt „világimanap” nevet. 1930-tól Európa egyre több országában tartják meg az imnapot. Unitárius Nőszövetségünk az első hírt az imnapról 1947-ben kapta. 1968-ban New York székhellyel megalakult a Nemzetközi Imanap-Bizottság. Erdélyben – Brassóban és Szebenben, németországi hatásra – 1970-től a szászok kezdték bevezetni az imnap megtartását. Az 1989-es változások után Romániában a Keresztény Nők Ökumenikus Fóruma szorgalmazta az imnap megtartását román és magyar nyelven egyaránt. Nőszövetségünk 1995-ben csatlakozott a világimanap-mozgalomhoz. 1996-ban megalakult a Romániai Ökumenikus Imanap-Bizottság, amelyben kezdettől fogva az UNOSZ is képviseltette magát. Keresztény voltunkat megkérdőjelezve kezdetben nehezen fogadtak be minket. Akkori képviselőnk, Sigmund Júlia határozott kiállásának és diplomatikus fellépésének köszönhetően sikerült megoldani e kérdést.

Minden év március első péntekén világszerte immár több mint 180 országban a különböző vallásfelekezetű nők összegyűlnek, és együtt imádkoznak egy bizonyos, előre kijelölt ország lakóiért és a világbéke megvalósulásáért. A ki-

jelölt ország asszonyai állítják össze a programot, amelyet megküldenek a tagországoknak, ahol a nők megszervezik a közös imádkozást. 2002-ben a romániai nők dolgozták ki a programot a megbékélés témájáról.

2002-től alulírott képviseli az Unitárius Nők Országos Szövetségét a Bizottságban, amely évente háromszor – de szükség szerint többször is – ülésezik. Évente november első hétvégéjén készítjük elő a következő világimanap megtartását. 2004-ben Aradon a gáji kolostorban zajlott az előkészítő, idén november 4-e és 6-a között Szeben mellett, Kisdisznódon gyűléstünk. 2005-ben az UNOSZ-t Nagy Rozália és jómagam képviseltük, jelen írás szerzője felkérésre előadást is tartott. Ezeknek az alkalomnak a célja az, hogy a különböző felekezetű nők körében népszerűsítsék a világimanapot. A változó színhelyű gyűléseken a következő évi imnap „menetrend” megismerését a témához kapcsolódó bibliamagyarázat követi.

Minden évben a begyűlt adományok 5%-a a New York-i központba jut, 10%-a az Európai Világimanap-Bizottsághoz, 10%-a megmarad a Romániai Világimanap-Bizottságnak az imnappal kapcsolatos anyagi kiadások fedezésére, 75%-át a Bizottság döntése értelmében pályázat alapján kapja meg valamely pályázó közösség.

Egy alkalommal az UNOSZ is pályázott. E helyen el kell mondanom, hogy a román ortodox vallású képviselővel akkor „közelharcot” kellett vívnom, aminek eredményeként az UNOSZ-nak 2003-ban megítéltek és átadtak 1000 dollárt szociális segélyekre.

Az idén UNOSZ-képviselőként titkos szavazás értelmében képviselhettem (egyedüli unitáriusként a kb. száz résztvevő közül) a Romániai Világimanap-Bizottságot Tabita Gogan ortodox vallású pap-feleséggel együtt július 4-e és 12-e között a Strasbourg-ban (Franciaország) tartott Európai Világimanap Konferencián. E konferencián készítettük elő a 2006-os imnapot.

Ez évben az Országos Világimanap-Bizottságot jogi személyként törvényesen bejegyeztetjük – ha Isten is úgy akarja.

A magam részéről természetesen igyekszem tevékenyen részt venni a Bizottság munkálataiban, ez évtől az imnapot fűzet angolból magyar nyelvre való fordítását vállaltam, az országos előkészítőkön bibliamagyarázatokat, áhítatókat tartok.

A világimanapnak saját szimbóluma van, amely a földgömböt ábrázolja az égtájakról imádkozni összegyűlő nőkkel.

2006. március 3-án világszerte Dél-Afrika asszonyaiért fogunk imádkozni. Programjuk témája: *Az idők jelei*. Az időzónákra és óraeltolódásokra gondolva elmondhatjuk, hogy a jelzett napon a nők valósággal „körbeimádkozzák” az egész világot.

Pálffy Anna-Mária

Öregek vasárnapja Ürmösön

Október 9-e van, október második vasárnapja. Fáradt, hosszú élet útját megjárt öregek indulnak botra támaszkodva a templomba. Gondterhelt arcukat figyelem, és szinte hallom, amint mindenik öreg halkán suttogva mondja a kérést. Őszi meleg napsugár szalad végig Ürmös utcáin, majd az unitárius templom harangjait szelíden megsimogatja, hogy a mai vasárnap szebben szóljanak. Igen, ünnep van ma, „Öregek vasárnapja”. Ünnepelet öregeink közül a legfiatalabb 80, a legidősebb 93 éves.

Asszonyaink sok szeretettel fogadják lassan lépdelő öregeinket, akik egy kis kitűzött kapnak, majd méltóságteljesen az

ünneplők padjába vezetik őket. Már negyedik alkalommal szervezzük meg az „Öregek vasárnapját”, így minden nőszövetségi tag tudja a feladatát. Tudják: fosz-

„*Uram! Ma lettem nyolcvan éves
Túl gyorsan múlnak az évek.
Még oly sokat szeretnék tenni,
Úgy szeretnék nyolcvanegy lenni.*”

lós kaláccsal, finom tortával, kompóttal örömet lehet szerezni Nagyapóéknak. Ebben az évben 58 ünnepeletünk volt, 58 hosszú út, és ebből 27 ezen a napon a templomba vezetett. Igen, ki könnyeb-

ben, ki nehezebben lépdelt, hogy Isten házába érkezzék hálát adni, hogy megérte ezt a csodás kort. De „vannak vén fák, melyek törzse összenőtt már réges-régen”. Négy öreg házaspár ünnepelhetett ezen a találkozón, hisz „vannak lelkek, akik minden életükben egybekelnek”. Így Bódi Áron és Ilonka néni „csak” 66 éves házaspár, és most boldogok, hogy együtt jöhettek el erre a találkozóra.

Ez alkalommal az ünnepi istentiszteletet Adorjáni Levente helybeli lelkész végezte. Az együttlétet ünnepelesebbé tette a gyermekek műsora. A nagy- és dédszülőket az unokák, dédunokák köszöntik: „Köszönjük, hogy megtanítottak imádkozni. Köszönjük a sok szép mesét.” Abban a reményben váltunk el: jövőre újra és még többen találkozunk. Öregeinknek Isten adjon erőt, egészséget!

Adorjáni Gyöngyvér

ifjúsági oldal

Novembereleji élet

Történelmi vetélkedő Kolozsváron

November 4-én immár nyolcadik alkalommal került sor az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet által szervezett egyház- és nemzet-történelmi vetélkedőre Kolozsváron.

Az egyháztörténelmi vetélkedő kiemelt témája idén az adományozók és alapítványtevők élete és munkássága volt. Nemzetünk történelméből a versenyzőknek ezúttal Szent László király életét és korát kellett részletesebben ismerniük.

A vetélkedő utolsó napjára 26 versenyző jelentkezett, 12-en egyháztörténelemből, 14-en pedig nemzet-történelemből tették próbára tudásukat. A péntek délutáni megnyitót követően két osztályteremben tesztlapokat oldottak meg a versenyzők, majd vacsoraszünet után este 20 órától kezdődött a csoportos vetélkedő. Itt a különböző feladatok és próbák megoldása nemcsak a történelmi tudástól, hanem a csoport ügyességétől is függött. A közönség a színes és érdekes próbákat tapssal és biztatással egészítette ki. A *Legyen Ön is milliomos* című televíziós műsor mintájára eltervezett általános egyháztörténelmi és szervezeti ismereteket felvillantó programrészt sokak tetszését elnyerte.

Az új szerkezettel lezajlott vetélkedő sikeresen feloldotta a korábbi évek problémáit. Idén a közönség számára is jól követhető és tanulságos volt a verseny. Az eredményhirdetés és díjkiosztás végére igencsak közel kerültünk éjfélhez, így a betervezett esti városnézés elmaradt. Helyette oldott hangulatú gitározás és éneklés zárta a napot.

Az idei vetélkedő nyertesei:

Egyháztörténelem: I. díj: *Vas Réka* (Sepsiszentgyörgy), II. díj: *Péterfi Dénes* (Kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium) és *Mátéfi Tímea* (Székelykeresztúri Unitárius Gimnázium), III. díj: *Dimény Hajnalka* (Vargyas).

Nemzet-történelem: I. díj: *Ferenczi Norbert* (Kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium), II. díj: *Timár Zsolt* (Székelykeresztúri Unitárius Gimnázium), III. díj: *Farkas Mancika* (Vargyas).

Dávid Ferenc emlékarándoklat Déván

Szombaton, november 5-én nyolcadik alkalommal arándokoltunk el a dévai várhoz. A történelmi vetélkedő versenyzői, a teológiai hallgatók és az ODFIE szervezőcsapata két autóbusszal reggel 9-kor indult Kolozsvárról. Székelyföld

különböző településeiről szintén társasgép-kocsik indultak aznap Déva elé.

Útközben – immár hagyományosan – megálltunk Nagyenyeden, majd Gyulafehérváron, ahol részletes ismertetőt kaptunk a híres katolikus székesegyház múltjáról, nevezetességeiről.

Dévára megérkezve a vár aljában gyülekeztünk, majd gyalogosan felmentünk a tetőre. A szabadtéri ünnepi istentiszteletet az emlékcella előtt Rácz Norbert, V. éves teológiai hallgató, az ODFIE alelnöke tartotta. Hatásos beszédében a

zarándoklat fontosságát kiemelve hangsúlyozta: aki ezen részt vesz, lelki értékekkel gyarapodva térhet haza.

Az alkalmi köszöntőbeszédék rendjén Ft. Kolombán Gábor, az Erdélyi Unitárius Egyház főgondnoka, Patrubány Miklós, a Magyarok Világszövetségének elnöke, valamint Koppándi Zoltán, a dévai leányegyházközség lelkésze köszöntötte a zarándokokat. Igencsak erőteljes

hatású beszédet tartott Nagy Ferenc nyugalmazott lelkész, aki mindenekelőtt dícsérte és biztatta a jelenlevő fiatalokat.

Az ODFIE tagjainak találó várjátéka mondanivalójában Dávid Ferenc alakját és szerepét idézte fel, mely azt sugallta: a szellemi vezetőjét elvesztett közösség visszatálhat önmagához. Fáklya- és gyertyagyújtással tért vissza az élet a várjáték szereplőibe, s a bensőséges várud-

vari hangulatban szerre mindenki elhelyezte az emlékcéllában a gyertyákat, virágokat. Közben vallásos ifjúsági énekek dallamai szálltak a magasba.

A zarándoklat a dévai leányegyházközség imaházában teázással, valamint Márk Attila gitárművész megzenésített verseinek előadásával ért véget.

S. K.

Kedves Felfedezők, kedves Barátaink!

Örülünk, hogy az újrakezdés sokakat „megszólított” közületek. Ez alkalommal is – akárcsak eddig – a kezetekben levő *Unitárius Közlöny*ben találjátok a helyes válaszokat a *Forgószél* kérdéseire. Levélben kell válaszolnotok a lennebb megadott címre, a kivágott és olvashatóan kitöltött szelvényen, illetve külön papírlapon a *Tükör* rovat feladatára – mindezt egyetlen borítékban küldjétek!

Amint tudjátok, ajándékpontot kap az a versenyző, aki új „versenyársakat” szervez be. Fontos az ajándékpontszerzéshez: a frissen szervezett játékosnak legalább három fordulóban játszania kell, és természetesen fel kell tüntetnie az őt játékba bevonó társának a nevét. A játék komolyságára való tekintettel már most figyelmeztetünk: aki a kérdésektől eltérő tárgyú, komolytalan válaszokat ad, automatikusan kiesik a játékból.

Sok sikert, izgatottan várjuk válaszaitokat.

Meglepetés! A soron következő kérdésekhez a *Tükör* részére javasoljuk kreativitást fejlesztő feladatot. A sikerebbekből válogatunk, és feltüntetjük a feladatgazda nevét is.

A válaszok beküldései határideje: **január 1-je.**

Küldeményeket az alábbi címre várjuk:

Fekete Levente

527005 Aita Mare Str. Főút 349.

Jud. Covasna

II/2. forduló

Tükör

Képzeld el, hogy te vagy Dávid Ferenc, és írd egy imádságot Unitárius Egyházáért!

Forgószél

1. Mi a nemrég előkerült „unitárius relikvia”? **5 pont**

.....

Hol találták meg? **5 pont**

.....

2. Mióta használatos a „világimanap” kifejezés? **5 pont**

..... óta

3. Milyen nyelven van, és mit jelent: „Samen verder!” **5 pont**

.....

Lapszámunk szerzői: Adorjáni Gyöngyvér tiszteletes asszony (Úrmös), Ercsey-Ravasz Ferenc újságíró (Kolozsvár), Ferenczi Mária-Magdolna agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), Fülöp Júlia teológus-hallgató (Kolozsvár), Gergely Péter Alpár teológus-hallgató (Kolozsvár), Józsa István Lajos lelkész (Kökös), Pálffy Anna-Mária lelkész (Ikland-Nagyernye), Pálffy Tamás-Szabolcs lelkész (Marosszentgyörgy), Sándor Szilárd lelkész (Jobbágyfalva – Nyárádszereda), Szabó László lelkész-közügyigazgató (Kolozsvár)

Hasznos tévedés

Helyezze el az alábbi szavakat a mellékelt nagy hálóba. Miután kitöltötte, másolja át a számozott négyzetekből a megfelelő betűket a kis hálóba. Ha jól dolgozott, akkor itt a következő vicc poénja lesz a végső megfejtés:

Bemegeg egy férfi a vegyesboltba, és megkérdezi:

– Ki adott az előbb pillanatragasztót a feleségemnek fogkrém helyett?

– Én uram! – áll elő az egyik fiatal segéd. Bocsásson meg, nem akarattal történt!

– Semmi baj! – szól a férfi, majd így folytatja: – ...! (poén a rejtvényben)

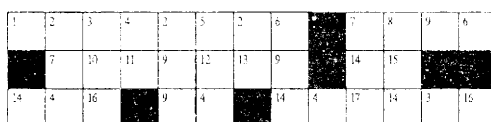
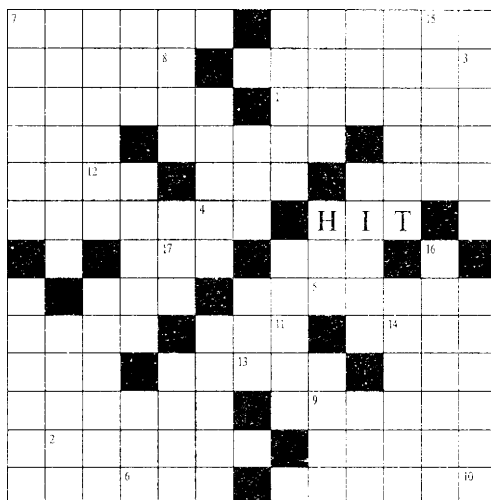
3 betűsek: AKÓ, AKÓ, AKU, BÚR, DOR, HEG, HON, IKA, LEM, LOM, OKT, ORA, ORO, RÁT, SAV, TOM, TEJ

4 betűsek: AKAR, ARRA, DUDA, LERÓ, RIGÓ, SADE, SIMÓ, VÁLÓ

5 betűsek: ADÓZÓ, AJÓKA, ALAKI, DOBÁL, HASIS, LORUM, ODAIR, RÁKÓT, SIMUL, TAGAD, VAJAS, VAKIT

6 betűsek: ARABIT, ATOMOS, DALOLÓ, FAKADÓ, FAKARD, IRTÓZÓ, KALODA, KALUGA, KAVART, LEDOBÓ, LEMOSÓ, OKOLÁS, OSTROM, PARÓKA, SOROLÓ, VASALÓ

7 betűsek: ALAKULÓ, KÖZELIT, OLAJOZÓ, TAKAROS, TANULÁS, TÁROLÁS

Nyelvi totó

Mit jelentenek a következő idegen eredetű szavak? Karikázza be a helyesnek vélt válasz előtti betűt. Helyes megoldás esetén, ha összeolvassa a bekarikázott betűket, Franco Zeffirelli olasz filmrendező egyik filmjének a címét kapja megfejtésként!

1. Basztard	B – vasúti talpfa
A – fattyú, korc egyed
K – arab sivatagi nép	8. Idiotikon	R – ógörög templom szentélye
T – tájszótár
E – elmebeteg nyilvántartó könyve
2. Cirkli	É – csalafintaság
E – körfűrész
N – körző	9. Jasmak	I – török női fátyol
R – mediterrán növény
Á – vízipipa kupakja
3. Dragomán	K – kábítószerfogyasztó
T – lovas katona
Á – tolmács, utasvezető	10. Kamarilla	M – kincstárnok
G – tevére szerelhető díszes nyereg
J – cselszövő klikk
4. Erudíció	Z – műveltség, olvasottság
T – vulkáni kitérés
E – rokoni kapcsolat	11. Lafetta	O – régi, sálszerű ruhadarab
É – ágyútalp
Á – orvosi műszer
5. Fibula	E – gyógyszeres üveg
Á – ékszerkapocs
P – a szövőszék része	12. Makáma	Z – rimes prózában költemény
B – Kínában élő rágcsló
B – török étel
6. Gardénia	R – fehér virágú növény
N – moldvai csángó hangszer
A – kertészeti tanfolyam	13. Nugát	A – édes borfajta
U – keleti édesség
A – diólikőr
7. Hiszperidin	L – spanyol óslakos
P – a lepke hímpora
E – P vitamin	13+1. Odaliszk	N – emlékmű
N – ókori női szobor
S – háremhölgy

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: **2006. január 5-e**. Csak azok vehetnek részt a könyvnyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét januári lapszámunkban közöljük.

Szeptemberi rejtvényeink megfejtése: *Magyar utazók*: vízsz. 1. Almási László, 30. Lóczy Lajos, 53. Magyar László, függ. 13. Baktay Ervin, 14. Bíró Lajos. *Meggondolás*: Akkor én már nem...

Könyvjutalmat nyert **Kiss Károly** medgyesi olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár

Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Kovács István Sándor
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**

Készült a kolozsvári
Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,

B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail:

tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján:
www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán

A lapok kiszállításával
kapcsolatos
felvilágosítás:

Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.

15 napnál régebbi eseményről
szóló olvasói tudósításokat
nem teszünk közzé.

Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.

Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.

A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.